

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ObdoV/3/2020
Identifikačné číslo spisu: 1010201242
Dátum vydania rozhodnutia: 07.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1010201242.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: RADAS, s. r. o., so sídlom Cabajská cesta 28, 949 01 Nitra, IČO: 36 546 321, právne zastúpeného TORA Legal, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Námestie SNP 478/19, 811 01 Bratislava, IČO: 36 866 326, proti žalovanému: Mgr. Peter Zvara, Timravina 9, 811 06 Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu Vódohospodárske stavby a. s. Nitra, so sídlom Cabajská cesta č. 28, 949 01 Nitra, IČO: 31 411 487, právne zastúpenému Zvara advokáti s. r. o., Námestie SNP 1, 811 06 Bratislava, o vylúčenie vecí zo súpisu majetku konkurznej podstaty, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. októbra 2017, č. k. 1Obo/6/2017-586, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .
- II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 23. septembra 2014, č. k. 9Cbi/27/2010-451 v spojení s opravným uznesením zo 6. marca 2017, č. k. 9Cbi/27/2010-557, žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 879,14 Eur k rukám jeho právneho zástupcu v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou dňa 28. júna 2010, domáhal vylúčenia nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX (ďalej aj „LV č. XXXX“), kat. územie A., a to parc. č. XXXX/L zastavané plochy a nádvorí o výmere 705 m² a stavba súp. č. XX, administratívna budova, postavená na parc. č. XXXX/X (ďalej aj „predmetné nehnuteľnosti“), zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu Vódohospodárske stavby a. s., so sídlom v Nitre, IČO: 31 411 487 (ďalej aj „úpadca“ alebo „dlžník“) z dôvodu, že predmetné nehnuteľnosti boli ku dňu vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu vo vlastníctve S. F., ktorý ich následne ako nepeňažný vklad spoločníka vložil do spoločnosti RADAS, s. r. o., Nitra.
3. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 17. januára 2012, č. k. 9Cbi/27/2010-188, rozhodol vo veci tak, že žalovaného zaviazal vylúčiť zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu predmetné nehnuteľnosti. Na základe odvolania žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „NS SR“) uznesením č. k. 1Obo/32/2012-231, z 28. januára 2014 zrušil rozsudok súdu prvej

inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie mal preukázať, že zmluvou č. 48/1992 z 27. júla 1992 (ďalej aj „zmluva č. 48/1992“ alebo „privatizačná zmluva“), úpadca v súlade so zákonom č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej aj „zákon č. 92/1991 Zb.“), nadobudol privatizovaný majetok, súčasťou ktorého boli aj predmetné nehnuteľnosti. Z LV č. XXXX zo dňa 10. 03. 2000 vyplýva, že predmetné nehnuteľnosti boli vo vlastníctve Vodohospodárskych stavieb a. s., Nitra. Na základe žiadosti o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti podniku z 28. 07. 2000, Fond národného majetku Slovenskej republiky (ďalej aj „FNM SR“ alebo „fond“), vydal dňa 31. 08. 2000 súhlas na odpredaj nehnuteľného majetku; vrátane predmetných nehnuteľností. Na základe dvoch kúpnych zmlúv z 1. decembra 2000 nadobudol predmetné nehnuteľnosti S. F. a na základe návrhu na vklad z 12. 12. 2000, boli predmetné kúpne zmluvy zavkladované a prevod vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam, zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX v prospech nadobúdateľa S. F.. Na základe notárskej zápisnice Nz 178/02 z 03. 05. 2002, Tibor Páleník ako spoločník vložil predmetné nehnuteľnosti ako nepeňažný vklad do majetku žalobcu.

5. Podľa názoru súdu prvej inštancie, ustanovenie § 19a zákona č. 92/1991 Zb., zavedené zákonom č. 190/1995 Z. z., je účinné od 14. 09. 1995, bez prechodných a záverečných ustanovení. Ide o normu, ktorá vykazuje znaky nepravej retroaktivity, o ktorú môže ísť v prípade, ak zákonodarca novým právnym predpisom s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv alebo povinností, ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava zavádza do budúca nový režim a mechanizmus uplatnenia týchto práv, alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva nový obsah odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy. S poukazom na uvedené sa na kúpne zmluvy z 01. 12. 2000 vzťahuje mechanizmus odpredaja časti privatizovaného majetku podľa ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb.

6. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že sa stotožnil s rozhodnutiami NS SR sp. zn. 2Obo/76/2012, 2Obo/6/2013 a 4Obo/65/2012. V uvedených konaniach NS SR (ako súd odvolací), rozhodoval v skutkovo a právne obdobných veciach a dospel k záveru, že na základe dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. 02. 2001 (ďalej aj „dohoda o započítaní“), uzavretej medzi FNM SR, KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o. a úpadcom, nedošlo k platnému započítaniu pohľadávky, pretože započítavaná pohľadávka nebola označená dostatočne určito tak, aby nebola zameniteľná s inou pohľadávkou. Dostatočná identifikácia pohľadávky slúži na to, aby medzi zmluvnými stranami nevznikali pochybnosti o tom, aká pohľadávka, kedy a ako bola započítaná. Neurčitosť pohľadávky v zmluve spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy o započítaní podľa ust. § 37 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Predmetom uvedenej dohody o započítaní neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami, a. s., Nitra, a preto nemohlo dôjsť k stretu vzájomných pohľadávok a ani k zániku pohľadávky FNM SR, špecifikovanej v článku I. bod 3 uvedenej dohody. Navyše, pohľadávka započítavaná fondom, t. j. 24 954 000,- Sk a príslušenstvo, nie je určitá, pretože nie je zjavné, z čoho sa skladá pohľadávka a príslušenstvo, aká je jeho výška alebo spôsob jeho určenia. Účelom zákona č. 92/1991 Zb. (okrem iného) bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku fondu, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Tým, že úpadca si prednostne nesplnil svoje záväzky voči FNM SR - zaplatiť dohodnutú kúpnu cenu tak, ako to predpokladá ustanovenie § 19a zákona č. 92/1991 Zb., úkony vykonané úpadcom a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné.

7. Na základe vyššie uvedeného, súd prvej inštancie posúdil kúpne zmluvy z 01. 12. 2000, ktorými boli prevedené predmetné nehnuteľnosti na kupujúceho S. F., ako neplatné. Následne neplatný potom je aj nepeňažný vklad predmetných nehnuteľností S. F. do majetku obchodnej spoločnosti RADAS, s. r. o. (žalobca). Preto súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že neplatný právny úkon nemôže vyvolať v ňom uvedené následky, v dôsledku čoho žalobcu nemožno považovať za vlastníka predmetných nehnuteľností. Právny titul, na základe ktorého žalobca žiadal vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, preto podľa krajského súdu neobstojí.

8. Návrh žalobcu na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov JUDr. B. Q., S. F., D. Q. a P. X. súd prvej inštancie zamietol, pretože by išlo o nadbytočné dokazovanie, keďže na základe vykonaného dokazovania mal skutkový stav dostatočne preukázaný. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 od. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) tak, že úspešnému žalovanému priznal

náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia v sume 879,14 Eur.

9. Na odvolanie žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 18. októbra 2017, č. k. 1Obo/6/2017-586, rozsudok prvoinštančného súdu v spojení s opravným uznesením, ako vecne správny potvrdil. Súčasne vyslovil, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Odvolací súd zistil, že uznesením Krajského súdu v Bratislave z 23. júla 2001, č. k. 6K/105/01-87, bol na majetok úpadcu Vodo hospodárske stavby a. s., Nitra, vyhlásený konkurz. Uznesením z 23. júna 2010 bol do funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu ustanovený Mgr. Peter Zvara. V konaní podľa odvolacieho súdu nebolo sporné, že predmetné nehnuteľnosti boli žalovaným zaradené do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, nehnuteľnosti sú jeho súčasťou a účinky konkurzu stále trvajú. Na základe výzvy Krajského súdu v Bratislave z 5. mája 2010, žalobca podal v súdom stanovenej lehote proti žalovanému v zmysle ust. § 19 ods. 2 ZKV, žalobu o vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu z dôvodu, že sa považuje za ich vlastníka. Odvolací súd skonštatoval, že žalobca podal vylučovaciu žalobu správne proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu.

11. Odvolací súd sa ďalej stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že úpadca nadobudol predmetné nehnuteľnosti na základe privatizačnej zmluvy, na prevod predmetných nehnuteľností sa vzťahoval osobitný právny predpis, ktorým je zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby. Podľa odvolacieho súdu účelom zákona č. 92/1991 Zb. (okrem iného) bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku Fondu národného majetku Slovenskej republiky, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Zákon č. 92/1991 Zb. ako „lex specialis“ špecificky a prísnejšie upravuje podmienky nakladania s privatizovaným majetkom, ako aj dôsledky takých dispozícií s týmto majetkom, ktoré sú v rozpore s citovaným zákonom, alebo ho obchádzajú. Zákonom č. 190/1995 Z. z. bol s účinnosťou od 14. septembra 1995 novelizovaný zákon č. 92/1991 Zb., pričom zákon bol doplnený aj o ustanovenie § 19a. Zákon č. 190/1995 Z. z. k článku I. neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia upravujúce vzájomný vzťah skoršej a neskoršej právnej úpravy. Z dôvodovej správy zákona č. 190/1995 Z. z. podľa odvolacieho súdu vyplýva, že citované ustanovenie zabezpečuje určitú ingerenciu fondu vo vzťahu k privatizovanému majetku, nachádzajúceho sa u nadobúdateľa, ktorý ešte nesplatil celú kúpnu cenu.

12. Spätná účinnosť zákonného ustanovenia § 19a zákona č. 92/1991 Zb., sa podľa odvolacieho súdu viaže na dispozičné právo nadobúdateľa k privatizovanému majetku. V zmluve č. 48/1992 úpadca súhlasil s obmedzením dispozície s nehnuteľnosťami do splatenia kúpnej ceny. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že v posudzovanom prípade sa jedná o tzv. nepravú retroaktivitu, ktorej podstata spočíva v tom, že nová právna úprava uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých došlo podľa predchádzajúcej právnej normy k vzniku určitých právnych vzťahov, ktorých následky zostávajú zachované, avšak s účinnosťou do budúcnosti zavádza nový mechanizmus uplatnenia týchto práv, resp. povinností, t. j. určitú zmenu práv, resp. povinností, ktoré vznikli podľa predchádzajúcej (skoršej) právnej normy. Nepravá retroaktivita sa podľa odvolacieho súdu akceptuje (viď. napr. rozhodnutie ÚS SR PL ÚS 16/95) ako prípustný nástroj na dosiahnutie relevantných cieľov verejnej moci (akým je napr. aj zvýšená ochrana privatizovaného majetku). Odvolací súd poukázal aj na nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 341/07, podľa ktorého ustanovenie čl. II ods. 2 Ústavy SR nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne postupoval, keď v posudzovanom prípade v zmysle ust. 19a zákona č. 92/1991 Zb., skúmal splnenie podmienok na prevod predmetných nehnuteľností, ktoré boli súčasťou privatizovaného majetku, ktorý úpadca nadobudol na základe zmluvy č. 48/1992 z 27. júla 1992. Odvolací súd zdôraznil, že k prevodu predmetných nehnuteľností na S. F. došlo zo strany úpadcu v roku 2000, t. j. cca 5 rokov od nadobudnutia účinnosti ustanovenia § 19a zákona č. 91/1992 Zb. (zákon č. 190/1995 Z. z., ktorým bol zákon č. 92/1991 Zb. doplnený o ustanovenie § 19a nadobudol účinnosť 14. 09. 1995).

14. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd nepovažoval za právne dôvodnú odvoláciu námietku, že na predmetný právny vzťah nie je možné aplikovať ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. v znení zákona č. 190/1995 Z. z., z dôvodu neprípustnej retroaktivity a že záväzok nadobúdateľa nenakladať s majetkom bol viazaný len na uplynutie času, keďže zmluvné strany boli obmedzené len zmluvnými dojednaniaми o obmedzení prevodu sprivatizovaného majetku.

15. Odvolací súd uviedol, že z listu FNM SR z 31. augusta 2000 vyplýva, že na základe žiadosti-spoločnosti Vodohospodárske stavby a. s., Nitra, z 31. júla 2000 FNM SR, vyslovil súhlas (okrem iného) aj s odpredajom nehnuteľného majetku špecifikovaného pod písm. b/, súčasťou ktorého sú aj predmetné nehnuteľnosti. Z listu FNM SR z 31. augusta 2000 však ďalej vyplýva, že FNM SR udelil predchádzajúci písomný súhlas na predaj predmetných nehnuteľností za podmienky, že výnos z tohto predaja - podľa predložených znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk - použije kupujúci na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR. K prevodu predmetných nehnuteľností došlo na základe dvoch kúpnych zmlúv, uzavretých medzi úpadcom ako predávajúcim a S. F. ako kupujúcim. Z predmetných kúpnych zmlúv je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že zmluvné strany v článku III. bod 1 dohodli zaplatenie kúpnych cien (v sume 7 153 954,30 Sk) v rozpore s ust. § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb., keďže sa dohodli na tom, že kúpne ceny budú zaplatené na účet súdnej exekútorky JUDr. Edity Šupovej.

16. Podľa názoru odvolacieho súdu, ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. je kogentným ustanovením, čo je zrejmé z formulácie znenia tohto ustanovenia, a preto povinnosti v ňom striktne stanovené nie je možné na základe vôle zmluvných strán meniť, resp. modifikovať dohodou strán v zmluve. Ak by tomu tak bolo a zmluvné strany by si podľa vlastnej ľubovôle modifikovali povinnosti stanovené v citovanom ustanovení, citované ustanovenie by sa stalo obsolentným a nesplnilo by zámer sledovaný zákonodarcom pri jeho zavedení do zákona č. 92/1991 Zb. novelou zákona, účinnou od 14. 09. 1995. Z ustanovenia § 19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb. (ako zákona „lex specialis“ vo vzťahu Občianskemu zákonníku ako všeobecnému právnomu predpisu) vyplýva, že úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné. Jedná sa o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, hoci zákon používa len termín „neplatnosť“, pretože ak nejaká vada právneho úkonu je sankcionovaná neplatnosťou a nejedná sa o niektorý z prípadov relatívnej neplatnosti, ide o absolútne neplatný právny úkon a na takúto neplatnosť prihliada súd ex offio (z úradnej povinnosti), pričom absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a pôsobí zásadne od začiatku (ex tunc), teda od okamihu vzniku právneho úkonu.

17. Preto podľa odvolacieho súdu, pokiaľ úpadca (nadobúdateľ privatizovaného majetku), pri prevode (predaji) predmetných nehnuteľností (časti nim privatizovaného majetku) postupoval v rozpore s ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb., keďže finančné prostriedky, ktoré získal za predaj nehnuteľností od S. F. (kúpne ceny), nepoužil prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu, tak prevod nehnuteľností na základe kúpnych zmlúv, uzavretých dňa 01. 12. 2000 medzi úpadcom a S. F., ako aj na následne nadväzujúci právny úkon - vklad predmetných nehnuteľností S. F. (ako spoločníkom) do majetku spoločnosti žalobcu, treba považovať za neplatné právne úkony v zmysle ust. 19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb.

18. Dohoda v kúpnych zmluvách z 01. 12. 2000 (článok III. bod 1) o zaplatení kúpnej ceny za prevod nehnuteľností na účet súdnej exekútorky, podľa odvolacieho súdu nepreukazuje dobromyseľnosť kupujúceho pri uzavretí predmetných kúpnych zmlúv. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX z 10. 03. 2000 (založeného v spise na č. 1. 53) vyplýva, že na parcele č. XXXX, súp. č. XX, bolo zriadené záložné právo v prospech FNM SR, zabezpečujúce pohľadávku Prvej komunálnej banky, a. s., pobočky v Nitre, podľa zmluvy o zriadení záložného práva č. 05/014/98/N. Odvolací súd preto dospel k záveru, že kupujúci S. F. mohol a mal mať reálnu vedomosť o tom, že sa jedná o nehnuteľnosti, ktoré spadajú do privatizovaného majetku Vodohospodárskych stavieb a. s., Nitra, ako aj o právnom stave predmetných nehnuteľností, ku ktorým bolo zriadené záložné právo.

19. Odvolací súd sa v ostatnom stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že na základe vyššie uvedenej dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. 02. 2001 nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok medzi Fondom národného majetku Slovenskej republiky a Vodohospodárskymi stavbami a. s. Z článku I bodov 1 a 2 dohody vyplýva, že Vodohospodárske stavby a. s., Nitra, svoju pohľadávku voči KOVOSPOL-u NITRA, spol. s r. o., titulom zaplatenia kúpnej ceny v sume 11 801 460,-- Sk a vyplývajúcu z kúpnej zmluvy z 21. 02. 2001 postúpili Fondu národného majetku SR, ktorý sa stal novým veriteľom tejto pohľadávky. Keďže Vodohospodárske stavby a. s., Nitra, nemali voči Fondu národného majetku Slovenskej republiky v dohode uvedenú pohľadávku (veriteľom tejto pohľadávky bol FNM SR), tak v zmysle článku I bod 4 dohody, podľa odvolacieho súdu nemohlo dôjsť k platnému započítaniu pohľadávok medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami a. s. Keďže predmetom dohody neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami a. s., Nitra,

nemohlo dôjsť ani k stretu vzájomných pohľadávok a k zániku pohľadávky FNM SR.

20. Vzhľadom na to, že úpadca pri prevode predmetných nehnuteľností na základe kúpnych zmlúv z 01. 12. 2000, nepoužil finančné prostriedky získané z predaja týchto nehnuteľností prednostne na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR v zmysle uzavretej privatizačnej zmluvy, odvolací súd konštatoval, že úkony vykonané úpadcom v rozpore s ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb., sú neplatné v zmysle ust. § 19a ods. 4 citovaného zákona. Rovnako ako na ne nadväzujúci úkon - vklad predmetných nehnuteľností S. F. ako spoločníkom do majetku spoločnosti žalobcu. Vlastnícke právo, k vylučovaným nehnuteľnostiam žalobca preto doložil neplatným právnym titulom, v dôsledku čoho súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne rozhodol, keď žalobu o vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu zamietol.

21. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktoré dovolanie odôvodnil ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ C. s. p. Podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, ako aj od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22. Žalobca uviedol, že predmetné nehnuteľnosti pôvodne nadobudol úpadca na základe privatizačnej zmluvy č. 48/92 zo dňa 27. 07. 1992 od FNM SR, ako predávajúceho v zmysle vtedy platného a účinného zákona č. 92/1991 Zb. Podľa čl. VII. citovanej zmluvy v prípade, že druhá strana neplní záväzky má dotknutá strana právo od zmluvy odstúpiť. Následne, ako druhý, nadobudol vlastnícke práva k predmetným nehnuteľnostiam S. F., ktorý v dobrej viere aj s ohľadom na zápis v katastri nehnuteľností, podpísal kúpne zmluvy dňa 01. 12. 2000, ktoré sa týmto prejavom stali platnými a účinnými. Týmto okamihom podľa dovolateľa nastali účinky plnenia zmluvných strán voči sebe, nie voči tretím osobám. Ani žalovaný a ani konajúce súdy nenamietali porušenie hmotného práva, preto boli podľa dovolateľa dojednania kúpnej zmluvy platné a účinné, jasné a zrozumiteľné a predmet plnenia možný. Dôvodom neplatnosti zmluvy nemôže byť a nie je ani neplnenie zmluvných povinností. Z tohto dôvodu preto podľa žalobcu, nie je možné zmluvu založenú prostriedkami hmotného práva označiť za absolútne neplatnú, pre nedodržanie procesnoprávných povinností vyplývajúcich z inej právnej normy, bez hmotnoprávnej sankcie, a viažucich sa len na procesnoprávne účinky týchto úkonov. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že ak sa žalovaný dovoľáva účinkov zmluvy - použitia finančných prostriedkov voči fondu, resp. pokiaľ z toho vyvodzuje procesné závery a následky, je zrejmé, že zmluva musela byť a je podľa hmotného práva platná. Žalobca dodal, že pri podpisovaní zmluvy, jej účastníci nevedeli, koľko percent z ich kúpnej ceny ma plynúť od predávajúceho, na úhradu jeho celého záväzku v zmysle súhlasu/pokynu FNM SR vo výške 4,8 mil. Sk, zo všetkých sprivatizovaných nehnuteľností. Z týchto dôvodov, finančné prostriedky z prevodu vlastníctva boli uložené ako zábezpeka do depozitu (účty predávajúceho boli v dôsledku exekúcie zablokované), na účte exekútorského úradu, ktorý realizoval výkon exekúcie u predávajúceho. Napokon k prednostnému prevodu výnosu na úhradu záväzkov voči FNM SR tak, ako predpokladá ustanovenie § 19a ods. 3 zákona č. 92/91 Zb., bolo možné pristúpiť až okamžikom splatnosti dlhu. Zmluva medzi predávajúcim Vodohospodárske stavby, a. s. Nitra a kupujúcim S. F., nadobudla právne účinky dňa 01. 12. 2000 a pre naplnenie § 19a zákona č. 92/91 Zb. kupujúci uhradil dňa 1. marca 2001 sumu 387 750,-- Sk, ako poslednú splátku kúpnej ceny na účet exekútorského úradu.

23. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorou bola otázka, či ust. §19a zákona č. 92/1991 Zb. o veľkej privatizácii, je kogentným ustanovením. Táto právna otázka podľa dovolateľa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Podľa dovolateľa zo žiadneho ustanovenia zákona o veľkej privatizácii nevyplýva, že by ust. §19a malo byť ustanovením kogentným, od ktorého sa nemožno odchyliť. Dovolateľ má za to, že nie je zrejmé, z čoho vychádza odvolací súd, keď tvrdí opak o kogentnom charaktere ustanovenia §19a zákona o veľkej privatizácii a že by sa FNM SR s úpadcom nemohli dohodnúť na osobitnej úprave vzťahov medzi nimi, a teda aj spôsobe a rozsahu použitia finančných prostriedkov získaných z predaja nadobudnutého majetku. Žalobca má za to, že nič nebránilo tomu, aby sa FNM SR a úpadca, ako dva súkromnoprávne subjekty dohodli, ako bude úpadca nakladať s peňažnými prostriedkami, ktoré úpadca získal z predaja predmetných nehnuteľností. Žalobca taktiež zdôraznil, že zákon č. 92/1991 Zb., ani žiadny iný predpis, nijako nešpecifikuje náležitosti súhlasu FNM SR na prevod privatizovaného majetku,

ktorých nedodržanie by sankcionoval absolútnou (hmotnoprávnou) neplatnosťou. Nezakazuje fondu, aby sa v prípade dodržania ústavných limitov (možno aj procesnej kogentnosti spočívajúcej v povinnosti sledovania a dodržiavania účelu zákona), prípadne aj dohodol s nadobúdateľom a inými veriteľmi, že výťažok z predaja bude medzi veriteľov rozdelený, t. j., aby vydal súhlas aj s tým, že nie všetok výťažok bude použitý na úhradu všetkých záväzkov voči fondu. V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na skutočnosť, že voči úpadcovi (predávajúcemu), boli v čase predaja vedené viaceré exekúcie, čo bolo zrejmé aj z listu vlastníctva. Exekučné konanie prebiehalo a zákaz nakladať s majetkom úpadcu - povinného (predávajúceho) stále platil, vrátane nakladania s výťažkom z predaja nehnuteľnosti. V dôsledku prebiehajúcej exekúcie, preto úpadca (dlžník-povinný-predávajúci-nadobúdateľ sprivatizovaného majetku), nemohol svojvoľne nakladať s finančnými prostriedkami získanými z predaja predmetných nehnuteľností a nemohol s nimi nakladať ani tak, že ich v celom rozsahu použije výlučne na úhradu záväzkov voči FNM. Naopak, v dôsledku uvedeného bolo jeho dispozičné právo k nim obmedzené a tieto finančné prostriedky boli fakticky postihnuté v rámci prebiehajúceho exekučného konania; dodal, že aj so súhlasom a vedomím FNM. Dovolateľ dodal, že zo súhlasu FNM SR zo dňa 31. 08. 2000 vyplýva, že fond požadoval na úhradu záväzkov nadobúdateľa len pevne stanovenú sumu, a to z predaja všetkých tam (na súhlase) uvedených nehnuteľností. Je potom podľa dovolateľa irelevantné, z predaja ktorej nehnuteľnosti a akým spôsobom k splneniu tohto záväzku úpadcu voči fondu prišlo, keď je nesporné preukázané, že k splneniu záväzku v požadovanom rozsahu prišlo.

24. Dovolateľ má napokon aj za to, že odvolací súd nesprávne posúdil aj dobromyseľnosť kupujúceho S. F., následne aj žalobca a právne posúdenia poskytnutia ochrany dobromyseľného nadobúdateľa, a to aj v rozsahu ústavou garantovaného práva vlastníť majetok. Aj v tejto súvislosti sa žalobca domnieva, že sa jedná o nesprávne právne posúdenie, keď sa odvolací súd pri posudzovaní dobromyseľnosti odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/207/2005, 2Cdo/311/2008, sp. zn. 4Cdo/274/2006, Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015). Odvolací súd konštatoval, že S. F. nemohol byť dobromyseľný pri nadobudnutí nehnuteľností, keďže ust. §19a zákona č. 92/1991 Zb., bolo v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy platné a účinné už cca 5 rokov a mohol a mal vedieť, že peniaze nemôže zložiť na účet súdnej exekútorky. Zároveň odvolací súd konštatoval, že S. F. nemohol byť dobromyseľný aj z dôvodu, že nehnuteľnosti mali byť založené v prospech FNM SR, a teda mu malo byť zrejmé, že sa jednalo o sprivatizovaný majetok a tým aj to, akému právnemu režimu podlieha. Uvedené zistenie a konštatovanie, sa podľa dovolateľa nezakladá na pravde. Žalobca má za to, že on, ako ani S. F., svojim konaním a ani inak, nedali žiadny dôvod na to, aby sa zmluva stala neplatnou, alebo bola neplatnou od počiatku. Naopak, všetky svoje záväzky si obaja riadne splnili, uhradili kúpnu cenu. Žalobca sa preto dôvodne domnieval, že prevod je zákonný, keďže bol daný súhlas FNM SR a predaj bol realizovaný pod dohľadom súdnej exekútorky. Prípadné pochybenie FNM SR, resp. úpadcu, nie je možné vykladať dodatočne a navyiac výlučne a bez ďalšieho, len na ťarchu kupujúceho - žalobcu. Podľa dovolateľa je nesporné, že S. F. bol pri nadobúdaní nehnuteľností dobromyseľný, že tieto úpadca previesť mohol a že tieto zákonne nadobudol a úhradou kúpnej ceny si splnil svoje povinnosti a na základe uvedeného, že ich následne užíva a nakladá s nimi ako oprávnený vlastník. Napriek tomu, že žalobca, resp. S. F. nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, o ktoré majú prísť bez vlastného zavinenia, a to v dôsledku neplatnosti právneho úkonu, ktorý nespôsobili, boli by podľa dovolateľa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu postihnutí práve a výlučne len oni, a to bez postihu subjektov, ktoré nesú zodpovednosť za uvedenú situáciu. V tejto súvislosti dovolateľ zdôraznil, že pokiaľ niekto pochybil, pochybil úpadca a tí, ktorí konali v jeho mene a na jeho účet a oni sa preto dnes nemôžu dovolávať neplatnosti zmluvy z dôvodov, ktoré sami spôsobili (tým, že kúpnu cenu z predaja neuhradil FNM SR). V ostatnom dovolateľ v dovolaní poukázal na viaceré rozhodnutia týkajúce sa danej problematiky, ktoré rozhodnutia rozoberal a porovnával s predmetným sporom. Napriek tomu má dovolateľ za to, že je potrebné každú vec posudzovať osobitne, no najmä je potrebné konštatovať, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2ObdoV/1/2014 zo dňa 28. 04. 2016, je nateraz jediným rozhodnutím, ktoré bolo prijaté dovolacím súdom. Dovolací súd pri zohľadnení obdobnej situácie ako v prejednávanej príhode, považoval za spravodlivé riešenie veci vylúčenie majetku z podstaty (pre upresnenie dovolateľ dodal, že ani ústavný súd nezrušil dovolacie rozhodnutie z dôvodu nezákonného alebo nespravodlivého riešenia veci, ale len z formálnych procesných dôvodov).

25. Aj v kontexte vyššie uvedeného, žalobca tvrdí, že odvolací súd nesprávne a v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou posúdil aj súlad výkonu práva správcu s dobrými mravmi. V tejto súvislosti

poukázal dovolateľ na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. 340/2012, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/137/2003, 1Cdo/57/2005, 6Cdo/71/2011, 1MOBdoV/16/2006. Výkonom práva správcu podľa dovolateľa je potrebné v danom prípade rozumieť samotný zápis nehnuteľností do konkurznej podstaty, a to s odstupom takmer 10 rokov od ich prevodu. Zápis bez použitia, či existencie hmotnoprávných prostriedkov, či nárokov, bez ohľadu na to, že kúpna cena bola uhradená a z nej boli uspokojení veritelia úpadcu (vrátane fondu), bez ohľadu na skúmanie zmlúv predošlými správkyňami, či bez ohľadu na zastavenie privatizačného procesu (a možného uplatnenia §19a zákona č. 92/1991 Zb.), ako aj napriek tomu, že jediný, kto prípadnú neplatnosť mohol spôsobiť, bol úpadca. Dovolateľ je presvedčený, že takýto postup správcu aj keď zdanlivo zákonný, je zneužívaním výkonu práva, až výkonom práva šikanóznym, a teda výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorému nemožno poskytnúť právnu ochranu. Podľa žalobcu nesporne je potrebné zohľadniť skutočnosť, že prevodom nehnuteľností neprišlo k poškodeniu veriteľov a ani k ukráteniu konkurznej podstaty. Kúpna cena za nehnuteľnosti bola primeraná a bola v celom rozsahu zaplatená a v konečnom dôsledku vyplatená veriteľom. Preto má žalobca za to, že v prípade zápisu nehnuteľnosti do súpisu konkurznej podstaty, sa jednalo o neprimerane tvrdý až šikanózný výkon práva, nakoľko poškodzuje a znevýhodňuje výlučne žalobcu, a preto takýto zápis nemôže požívať právnu ochranu pre rozpor s dobrými mravmi. A práve naopak umožňuje sudcovi rozhodnúť aj contra legem, a to aj, či najmä, s prihliadnutím na skutočnosť, že zadržanie veci správcom v konkurznej podstate je úkon podľa procesných predpisov a nie podľa práva hmotného a konajúci súd sa v takýchto prípadoch k právu založenému predpismi hmotného práva (právny dôvod žaloby) vyjadruje, resp. ju skúma len ako otázku predbežnú.

26. Na základe uvedeného, dovolateľ navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmeniť tak, že podanej žalobe v celom rozsahu vyhovie a zaviazá žalovaného vylúčiť zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu v konkurze vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6K/105/01 nehnuteľnosti s príslušenstvom a súčasťami evidované na LV č. XXXX pre k. ú. A., okres A. ako pozemková nehnuteľnosť p. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoría o výmere 705 m² a stavba so s. č. XX administratívna budova postavená na p. č. XXXX/X, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

27. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že žalobca neuvádza žiadnu námietku, ktorou by konkretizoval prípustnosť preskúmania určitej právnej otázky a ktorú by odvodzoval od splnenia niektorej z podmienok prípustnosti dovolania upravených v § 421 ods. 1 C. s. p.

28. Podľa žalovaného, v dovolaní žalobca ani nepopiera, že kúpna zmluva, ktorou úpadca prevádzal sporné nehnuteľnosti na prvého nadobúdateľa, bola uzatvorená počas exekúcie vedenej proti úpadcovi ako predávajúcemu, t. j. v čase, kedy boli všetky nehnuteľnosti úpadcu blokované súdnou exekútkou. Žalovaný zdôraznil, že v žiadnom prípade nie je možné považovať súhlas FNM SR zo dňa 31. 08. 2000 za „konsenzus“, teda súčinnosť FNM SR pri zjavne nezákonnom postupe všetkých, ktorí sa zúčastnili na uzatvorení kúpnych zmlúv, teda predávajúceho, kupujúceho, súdnej exekútky aj PKB, a. s. Žalobca dokonca podľa žalovaného, sám pozná úmysel predávajúceho, keď tvrdí, že predávajúci si bol vedomý, že sa jedná o povinnosť uvedenú v zákone, ktorá účinnosť právneho úkonu robí závislou od budúcej neistej udalosti, ale sa spoliehal, že svoju chýbajúcu právnu voľnosť a dispozičné oprávnenie do účinnosti úkonov nadobudne, a následne splní svoje povinnosti.

29. V súvislosti s porušením § 19a zákona o veľkej privatizácii vo vzťahu k uzatvoreniu kúpnej zmluvy a jej neskoršiemu vkladu do katastra nehnuteľností, žalovaný poukázal aj na aktuálne rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/1/2017. Napriek tomu, že Veľký senát posudzoval vzájomnú koreláciu medzi predbežným opatrením súdu zakazujúcim „predať, darovať alebo inak scudziť“; uzatvorením kúpnej zmluvy a jej vkladom do katastra nehnuteľností, sa žalovaný domnieva, že právne závery sú aplikovateľné aj na výklad k ustanoveniu § 19a zákona o veľkej privatizácii v otázke, či sa sankcia neplatnosti právneho úkonu odvodzuje od uzatvorenia kúpnej zmluvy alebo až vkladu kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľnosti.

30. Žalovaný má ďalej za to, že nesprávne je tvrdenie žalobcu, že vyhlásením konkurzu sa zastavili aj začaté exekučné konania. Vyhlásením konkurzu podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, sa exekučné konania, vedené proti úpadcovi ako povinnému, prerušia ex offo.

31. Z dovolania podľa žalovaného vyplýva, že žalobca nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu, že ustanovenie § 19a má kogentný charakter a tvrdí, že otázka posúdenia, či je ustanovenie §19a zákona o

veľkej privatizácii kogentným ustanovením, je právna otázka, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. V tejto súvislosti žalovaný uviedol, že najvyšší súd právny záver k otázke kogentnosti §19a daného zákona už vyslovil, a to práve v rozhodnutiach, v ktorých posudzoval rovnakú právnu otázku v iných konaniach, vedených proti žalovanému ako správcovi úpadcu Vodo hospodárske stavby Nitra a. s. Žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal na viaceré rozhodnutia, ktoré túto otázku riešili. Preto má žalovaný za to, že podmienka, ktorá musí byť splnená pri subsumovaní právnej otázky pod ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nie je splnená.

32. Vo vyjadrení žalovaný ďalej uviedol, že vydržanie odstraňuje právnu neistotu spojenú s vadami alebo nedostatkom nadobúdacieho titulu, ak oprávnený držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti nemohol o týchto vadách vedieť, alebo sa naopak, mohol domnievať, že nadobúdací titul riadne existuje. Z vykonaného dokazovania podľa žalovaného niet pochybnosti, že žalobca (so započítaním držby prvého nadobúdateľa), podmienku nepretržitej držby po dobu 10 rokov, nesplnil.

33. K namietanej dobromyseľnosti podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. žalovaný uviedol, že ak odvolací súd ustálil, že kúpne zmluvy sú neplatné a k vydržaniu práva k nehnuteľnostiam nedošlo a ak by sme argumentačne zotrvali v medziach platného práva, nie je daný žiadny zákonný dôvod zaoberať sa dobromyseľnosťou žalobcu, resp. prvého nadobúdateľa. Podľa žalovaného, žalobca neuviedol, v akom smere je posúdenie jeho dobromyseľnosti pri nadobúdaní nehnuteľností významné, keďže tvrdí, že kúpne zmluvy ako nadobúdací titul sú platné a zároveň nespochybňuje ani skutočnosť, že nehnuteľnosti neužíval nepretržite 10 rokov. Preto ani nie je zrejmé, prečo sa žalobca domáha preskúmania, aby dovolací súd rozhodol, že posúdenie dobromyseľnosti odvolacím súdom je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, pretože v kontexte jeho vyjadrení, takéto posúdenie podľa žalovaného nemá žiadny právny význam.

34. K posúdeniu konania správcu v rozpore s dobrými mravmi a ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca v dovolaní neuvádza ani jedno rozhodnutie dovolacieho súdu, v ktorom by postup správcu podľa § 19 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, posúdil ako nezákonný alebo dokonca nemravný. Žalovaný má za to, že námietka žalobcu je absurdná, pretože správca vykonáva svoju funkciu pod dohľadom konkurzného sudcu, pričom žalobcu na podanie žaloby vyzval konkurzný súd.

35. Na základe vyššie uvedeného, žalovaný žiadal dovolací súd, aby dovolanie podľa § 447 písm. f/ C. s. p. odmietol, alebo ako nedôvodné podľa § 448 C. s. p. zamietol. Zároveň žalovaný požiadal o priznanie trov dovolacieho konania.

36. O dovolaní žalobcu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 31. 05. 2018, sp. zn. 1ObdoV/3/2018 tak, že dovolanie odmietol s tým, že žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že žalobca v podanom dovolaní nešpecifikoval právnu otázku a neuviedol, ako by mala byť otázka správne riešená, a preto dospel k záveru, že prípustnosť jeho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. f/ C. s. p., odmietol.

37. Na základe sťažnosti žalobcu Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 16. 01. 2020, sp. zn. II. ÚS 596/2018-73 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. 05. 2018, sp. zn. 1ObdoV/3/2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že uvedeným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo základné právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené, pretože účastník súdneho konania má právo na primerané odôvodnenie okolností a právnych otázok, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné, najmä pokiaľ sú namietané ako sporné s tým, že v novom dovolacom konaní bude potrebné rozlíšiť, ktoré z dovolacích námietok sú pre rozhodnutie kľúčové.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po vrátení veci na ďalšie konanie Ústavným súdom Slovenskej republiky, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c/ C. s. p.

39. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie,

sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

40. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol Civilný sporový poriadok v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

41. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

42. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

43. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

44. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (viď uznesenie najvyššieho súdu z 13. júla 2017, sp. zn. 3Cdo/235/2016).

45. V uznesení z 8. júna 2017, č. k. 3Cdo/52/2017, zároveň dovolací súd skonštatoval, že v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p. zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu z 26. septembra 2017, č. k. 1Cdo/206/2016, bod 16).

46. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

47. Ak už došlo k judikatórnemu vyriešeniu určitej otázky a k publikovaniu niektorého rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v Zbierke, je potrebné, aby súdy tento judikatórny posun vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňovali. Skutočnosť, že súd bez vysvetlenia nerešpektuje niektorý judikát najvyššieho súdu, oslabuje presvedčivosť jeho rozhodnutia. Ide tiež o negatívny dopad na predvídateľnosť súdneho rozhodovania. Súd sa pri prejednávaní a rozhodovaní určitej veci nemusí stotožniť s judikátom najvyššieho súdu vydaným v skutkovo a právne podobnej veci, avšak je nevyhnutné, aby svoj odlišný právny názor argumentačne (kriticky) konfrontoval v odôvodnení

rozhodnutia a dostatočne vysvetlil, prečo nebolo možné stotožniť sa s judikátom.

48. Je potom úlohou dovolacieho súdu, ak sú dôvody prípustnosti z tohto pohľadu dovolateľom uvedené, t. j. predpokladá sa, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, aby tento odklon, ak bude mať za to, že dovolanie je prípustné, z hľadiska právneho posúdenia vec vyriešil. Dovolateľ preto musí v dovolaní presne uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí (Veľké komentáre, Civilný sporový poriadok, Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., 2016, str. 1382).

49. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

50. Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že dovolateľ podal dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ C. s. p., z čoho je zrejmé, že podané dovolanie si vnútorne protirečí. Dovolateľ v podanom dovolaní ani výslovne nevymedzil ním uplatnený dovolací dôvod v súlade s § 432 ods. 2 C. s. p., keďže nepredložil právnu argumentáciu, ktorej neopodstatnenosť alebo opodstatnenosť v súvislosti s právnymi závermi odvolacieho súdu má dovolací súd posúdiť vo svojom rozhodnutí.

51. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení dovolací súd rozhoduje rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, konkretizovaním, v čom vidí dovolateľ rozdielnosť rozhodovania a posudzovania právnej otázky odvolacím súdom.

52. Dovolací súd vychádzajúc z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 596/2018 a obsahu podaného dovolania vyvodil, že žalobca v podanom dovolaní nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu, že ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii má kogentný charakter a tvrdí, že otázka posúdenia, či dotknuté ustanovenie § 19a je kogentným ustanovením je právna otázka, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Podľa dovolateľa zo žiadneho ustanovenia zákona o veľkej privatizácii nevyplýva, že by ust. § 19a malo byť ustanovením kogentným, od ktorého sa nemožno odchýliť (bod 23 tohto rozhodnutia). Neskôr však dovolateľ v dovolaní konštatuje, že kogentnosť dotknutého ustanovenia môže byť daná v procesnoprávnej povahe pri prevode vlastníctva na tretie osoby. Vzhľadom aj na predmetnú rozporupnosť v tvrdeniach dovolateľa možno konštatovať, že je jeho dovolanie protirečivé a zmätočné.

53. Vzhľadom na závery Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 596/2018 a obsah podaného dovolania, dovolací súd v prípade žalobcom uplatneného návrhu na vylúčenie nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. 5509, kat. územie Nitra, a to parc. č. 4761/L zastavané plochy a nádvoria o výmere 705 m² a stavba súp. č. 36, administratívna budova, postavená na parc. č. 4761/1, zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby a. s., so sídlom v Nitre, IČO: 31 411 487, podrobil dovolaciemu prieskumu takú právnu otázku, akú špecifikoval dovolateľ v podanom dovolaní, a to či je ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii kogentného charakteru. Podľa dovolateľa zúčastnené strany ako súkromnoprávne subjekty sa mohli dohodou odchýliť od ustanovení § 19a zákona o veľkej privatizácii. Dovolateľ tvrdí, že túto právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil, z ktorého dôvodu je podané dovolanie v tejto časti odôvodnené podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

54. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúmal dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia nad rozsah, ktorý dovolateľ v dovolaní vymedzil dovolacím dôvodom.

55. So zreteľom k dovolateľom vymedzenej otázke Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/238/2004, 4MCdo/15/2006, 2ObdoV/9/2020 a Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 314/2008 a II. ÚS 796/2016, z ktorých je zrejmé, že právnu otázku nastolenú dovolateľom, dovolací súd už v minulosti posudzoval.

56. V rozsudku zo dňa 31.01.2008, sp. zn. 4MCdo/15/2006, Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôraznil, že „rozpor so zákonom znamená nielen rozpor s Občianskym zákonníkom, ale so všetkými predpismi kogentnej povahy, ktoré majú právnu silu zákona. Predpismi, ktorých porušenie má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu, sú najmä všetky zákonné normy, ktoré obmedzujú zmluvnú voľnosť účastníkov, v súčasnosti najmä tzv. blokačné ustanovenia v reštitučných a privatizačných zákonoch. Takýto následok majú i ustanovenia zákona č. 92/1991 Zb. o prevode majetku štátu na iné osoby. Záver o súkromnej povahe právnych úkonov medzi účastníkmi a neobmedzenej zmluvnej voľnosti odporcu 1/ zo strany mimoriadneho dovolateľa nie je podľa súdu správny. Preto podľa právneho názoru dovolacieho súdu bol odporca 1/ vo vzťahu k nadobudnutému majetku zo strany navrhovateľa citovaným právnym predpisom obmedzený, a to do tej miery, že jeho právny úkon urobený v rozpore s § 19a tohto zákona bol postihnutý priamo zo zákona absolútnou neplatnosťou.“ Dovolací súd dodáva, že citované rozhodnutie je verejne dostupné a dohľadateľné priamo na webovej stránke najvyššieho súdu. Dotknutým rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/15/2006 napokon nedošlo k porušeniu práva sťažovateľov (odporcov 2/, 3/) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže uznesením Ústavného súdu SR zo dňa 02. 10. 2008, č. k. III. ÚS 314/2008-10, bola sťažnosť odporcov 2/, 3/v tomto spore odmietnutá. Ústavný súd SR v uznesení dodal, že „najvyšší súd citujúc príslušné ustanovenia zákona č. 92/1991 Zb., ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka dostatočne ozrejmil, na základe akých dôvodov považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne. Najvyšší súd sa nevyhol žiadnemu podstatnému argumentu obsiahnutému v mimoriadnom dovolaní, keď uviedol, prečo sa konkrétneho právneho vzťahu dotkol režim zákona č. 92/1991 Zb., z akého dôvodu bola v danom prípade obmedzená zmluvná voľnosť medzi účastníkmi kúpnej zmluvy, pričom v tejto súvislosti poukázal na postavenie FNM SR a potrebu jeho súhlasu v prípade takýchto právnych vzťahov.“ Najvyšší súd SR sa tak v uvedenom rozhodnutí v otázke kogentnosti ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii od predchádzajúcich rozhodnutí Najvyššieho súdu SR (bod 54 tohto rozhodnutia) neodchýlil.

57. Napokon kogentnosť ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii skonštatoval Ústavný súd SR aj vo svojom náleze z 22. 06. 2017, sp. zn. II. ÚS 796/2016, keď v bodoch 51 a 52 nálezu uviedol, že: „Prípady relatívnej neplatnosti sú v ustanovení § 40a Občianskeho zákonníka uvedené taxatívne, a preto rozšírenie týchto prípadov per analogiam nie je prípustné. Relatívna neplatnosť právneho úkonu nenastáva priamo zo zákona, ako to je v prípade absolútnej neplatnosti. Relatívne neplatne úkon pôsobí, ako keby bol platný, pokiaľ svojej platnosti nebol zbavený. Relatívna neplatnosť právneho úkonu nastáva na základe jednostranného právneho úkonu dovolaním sa relatívnej neplatnosti. Vo všeobecnej rovine preto možno zhrnúť, že existujúca úprava absolútnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka výrazným spôsobom zasahuje do zmluvnej voľnosti subjektov práva, pretože svojou kogentnosťou v značnej miere zmluvnú voľnosť (slobodnú dispozíciu) obmedzuje, ba až vylučuje. Zákonodarca zaviedol toto kogentné ustanovenie zrejme vo verejnom záujme.“ Napokon kogentnosť ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii vyslovil po podaní dovolania Najvyšší súd SR aj v uznesení zo dňa 25. 02. 2021, sp. zn. 2ObdoV/9/2020 (v bode 38.2 a 38.3).

58. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konštatuje, že dovolateľom vyšpecifikovanú právnu otázku, či ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii je v jeho celom kontexte ustanovením kogentným, už dovolací súd vyriešil vyššie uvedenou ustálenou judikatúrou dovolacieho súdu tak, že dotknuté ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii je nepochybne kogentným ustanovením. S týmto záverom sa stotožnil aj Ústavný súd Slovenskej republiky, z ktorého dôvodu nie je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku opätovne vyriešil. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že neplatnosť právnych úkonov sa člení na absolútnu a relatívnu. Aj z ustálenej súdnej praxe je zrejmé, že prípady relatívnej neplatnosti právnych úkonov sú v ustanovení § 40a Občianskeho zákonníka uvedené taxatívne. Aj z tohto dôvodu je preto možné uzavrieť, že ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii je ustanovením kogentným a nie je možné sa od neho dohodou strán odchýliť. Dovolací súd zároveň dodáva, že dovolateľom špecifikovaná právna otázka nebola pre rozhodnutie odvolacieho súdu tiež rozhodujúca, keď dôvodom zamietnutia žaloby bol záver o neplatnosti kúpnych zmlúv uzavretých medzi úpadcom (nadobúdateľom privatizovaného majetku) a Tiborom Páleníkom a neplatnosti nepenažného vkladu nehnuteľností do majetku dovolateľa.

59. Dovolaciu argumentáciu, týkajúcu sa posúdenia dobromyseľnosti kupujúceho S. F., prípadne otázku

posudzovania súladu postupu žalovaného správcu konkurznej podstaty s dobrými mravmi, žalobca podal podľa § 421 ods. 1 písm. a/, c/ C. s. p., ktorá je však pre prejednávany spor bez právneho významu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že aj z judikatúry ESLP (viď napr. rozhodnutie Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993) vyplýva, že povinnosťou všeobecného súdu je zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie. Uvedená argumentácia je v okolnostiach posudzovanej veci aplikovateľná práve na otázky dobromyseľnosti, resp. súladu postupu žalovaného s dobrými mravmi, keďže tieto neboli významné pre rozhodnutie súdu prvej inštancie a ani pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Dôvodom pre zamietnutie žaloby sťažovateľky bol výlučne záver o neplatnosti kúpnych zmlúv uzavretých medzi úpadcom a S. F. a neplatnosti nepenažného vkladu nehnuteľností do majetku dovolateľa ako úkonov vykonaných úpadcom a všetkých na ne nadväzujúcich úkonov pre postup v rozpore s ustanovením § 19a zákona č. 92/1991 Zb. Je zrejmé, že predmetné otázky nesúviseli s predmetom sporu a nemali žiadny vplyv pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Vzhľadom k tomu, že otázky dobromyseľnosti, resp. súladu postupu žalovaného s dobrými mravmi, neboli predmetom odvolacieho prieskumu, nebolo ani významné ich vyriešenie pre rozhodnutie odvolacieho súdu.

60. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že dovolateľ v súvislosti so skúmaním dobromyseľnosti pri nadobúdaní nehnuteľností a konania správcu v rozpore s dobrými mravmi žiadnu právnu otázku nešpecifikoval s tým, že tieto dovolateľom vedené polemiky sa týkajú skutkových záverov súdov nižšej inštancie a vlastného chápania skutkových zistení dovolateľom, ktoré však predstavujú skutkovú (a nie právnu) rovinu daného sporu, ktorá nemôže založiť prípustnosť dovolania v rozhodovanej veci.

61. Tento záver vyplýva aj zo skutočnosti, že otázky skúmania dobromyseľnosti kupujúceho S. F., následne žalobcu a poskytnutie ochrany dobromyseľného nadobúdateľa dotknutých nehnuteľností, ako aj následný postup správcu pri zápise týchto nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty, môžu byť predmetom len konkrétneho jedného konania, z čoho je zrejmé, že takáto otázka nemôže byť predmetom skoršej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Z tohto dôvodu, nemôže dovolací súd uskutočniť meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

62. Dovolací súd taktiež konštatuje, že záver o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. pri riešení tzv. skutkových otázok zaujal už vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach viď aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017), zotráva na ňom a nevidí dôvod, aby sa od neho v rozhodovanej veci odklonil.

63. Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bolo úspešne podrobené testu ústavnosti uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

64. V tejto súvislosti dovolací súd navyše poukazuje na to, že sám dovolateľ uvádza, že neuplynula 10-ročná lehota dobromyseľnej držby nehnuteľností. V otázke dobrej viery dovolací súd tiež odkazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. apríla 2021 sp. zn. 1VOBdo/2/2020.

65. Keďže pristúpiť k dovolaciemu prieskumu je dovolací súd oprávnený len v prípade zákonom predpokladaného riadneho vymedzenia dovolacích dôvodov, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dovolací súd uzatvára, že žalobcom podané dovolanie týkajúce sa námietky nesprávneho právneho posúdenia veci, nenaplnia kvalitatívne požiadavky kladené zákonom na dovolanie v časti vymedzenia dovolacích dôvodov, ktorých garanciou splnenia má byť povinné právne zastúpenie dovolateľa.

66. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p., odmietol.

67. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

68. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 5:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.

mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.